

تجلیل شورای شهر مونترو سویس از اردشیر زاهدی:

اردشیر زاهدی در دوران خدمت خود مشکل گشای سیاسی کشورش بوده است

عصر سه‌شنبه ۲۸ سپتامبر شهر زیبای مونترو در سویس شاهد برگزاری مراسم باشکوه تجلیل از اردشیر زاهدی دولتمرد نظام شاهنشاهی که بیش از سی سال است دوران خودتبعیدی را در آن سامان می‌گذراند، بود.

کشور سویس به عنوان یک سرزمین مستقل و بی طرف همیشه مرکز حل و عقد عمده‌ترین مسائل و مشکلات بین‌المللی و کانون برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بوده و با ایران نیز در دوران معاصر از زمان تحصیل ولیعهد پهلوی اول در آن کشور تا امروز رابطه فرهنگی و عاطفی داشته و پیوسته مورد نظر و معرض توجه ایرانیان به‌ویژه دولتمردان نظام پیشین بوده است.

سید ضیاءالدین طباطبایی رئیس‌الوزرای پس از کودتای ۱۲۹۹ وقتی برکنار شد چندی در آن کشور اقامت گزید و اتفاقاً همین مونترو را محل سکونت خود قرار داد و مرحوم سپهبد زاهدی نخست‌وزیر دیگر ایران که در مرداد ۱۳۲۸ سلطنت را به مرحوم شاه فقید بازگرداند، پس از دو سال صدارت که به‌طور ناخواسته مجبور به ترک مقام و اقامت در سویس شد تا پایان حیات در همین مونترو مستقر گردید و اکنون ۳۱سال است که فرزندش نیز همین محل را برای اقامت دائم خود برگزیده است.

اردشیر زاهدی به‌سبب حُسن برخورد و مردمداریش با شهروندان سویسی به‌ویژه ساکنان شهر مونترو، مورد احترام مردم و مقامات محلی است. به‌همین جهت شورای شهر مونترو در اجلاس ۲۵ ژوئن خود، تصمیم گرفت نشان سپاس شهر زیبا و دلنشین مونترو را به او اهدا نماید. بر همین پایه، در تاریخ ۴ ژوئیه گذشته، طی نامه‌ای این تصمیم را به‌اطلاع آقای زاهدی رسانید و افزود: «اهدای این نشان، بیانگر حقیقتش ما نسبت به زندگی پر ارزش و بی‌آلایش شما و احترام شما به ارزشهای والای انسانی و علاقه و دل‌بستگی شما به شهر و منطقه ماست. ما می‌خواهیم به این ترتیب دوران خدمت طولانی و مهم شما را در زمینه میانجیگری برای حل چند بحران مهم بین‌المللی مورد ستایش و ارج قرار دهیم. ما می‌خواهیم از لطف و مهربانی شما نسبت به مردم این دیار و از کتابها و اسناد مهم و پرارزشی که مرتباً به مرکز اسناد

و بایگانی شهر مونترو و نیو اهدا می‌کنید، سپاسگزاری کنیم...

ما بر این باوریم که توجه و دقت خاص شما در حفظ و حراست درختان و گل‌هایی که زنده‌کننده گردشگاه ساحلی شهر مونترو شده است و اهدای بعضی گیاهان و بوته‌ها و درختان که غالباً از ایران می‌آیند، تشکر کنیم... به‌برکت این توجه شما و این هدایاست که گردشگاه‌های ساحلی مونترو رنگ و بوی باغ‌های زیبای ایرانی را پیدا کرده‌اند...

عالیجناب! صفات شخصی و خدمات شما آنقدر فراوانند که امکان ذکر همه آنها در اینجا نیست ولی ما بر خود واجب می‌دانیم که مخصوصاً از لطف و مهربانی و گشاده‌رویی شما که همه اطرافیان و ساکنان شهر را مجذوب کرده است اظهار امتنان نماییم... شما شخصیت‌های متعدد سیاسی و اقتصادی و فرهنگی بسیاری از کشورهای جهان را نیز از هر عقیده و مشرب سیاسی یا دینی که بودند در شهر ما پذیرا شدید و به این ترتیب به شهرت و جذابیت این شهر کمک کردید که موجب سپاس ماست...»

زاهدی در پاسخی که به دعوتنامه شهردار مونترو نوشت با ابراز خوشوقتی و تشکر، دعوت شورای شهر مونترو را پذیرفت و گردهمایی ۲۸ سپتامبر حاصل این مکاتبه و گفت و شنود بود.

سخنان شهردار

در این مراسم که در سالن

از چپ: شهردار مونترو، پرنسس مهناز، پی‌یر اوبر رئیس جمهور سابق سویس، اردشیر زاهدی و رئیس گارد تشریفات استان کانتون لوزان

پذیرایی هتل معروف مونتروپالاس برگزار شد و جمع قابل‌ملاحظه‌ای از شخصیت‌های عالیمقام محلی از جمله تنی چند از رؤسای پیشین کنفدراسیون سویس (معادل رئیس جمهوری) که در رأس آنها آقای Pierre Aubert با سابقه‌ترین رئیس ادواری کشور سویس قرار داشت و شماری از سفیران خارجی مقیم سویس و همه اعضای شورای شهر مونترو و جمعی از مقامات و شخصیت‌های ایرانی شرکت داشتند، آقای Pierre Salvi شهردار مونترو خطاب به آقای زاهدی و فرزندش والا حضرت مهناز که برای شرکت در مراسم تجلیل پدر از آمریکا آمده بود و حضور دلپذیری در مجلس داشت، خطاب به سایر میهمانان چنین آغاز سخن نمود.

عالیجناب اردشیر زاهدی!

والاحضرتا!

جناب آقای Pierre Aubert

رئیس پیشین کنفدراسیون سویس عالیجنابان، خانم‌ها، آقایان و اعضای محترم هیأت‌های دیپلوماتیک

آقای گیوم ویجت (Wicht)

رئیس شورای شهر مونترو و اعضای افتخاری شورای شهر

نمایندگان محترم سازمانهای سیاسی و مذهبی، دوستان عزیز، همکاران گرامی،

شما به هیأت اجتماع در این مکان گردآمده‌اید تا در برنامه‌ای که ضمن سادگی از شکوه ویژه‌ای برخوردار است شرکت کنید و با شهرداری

مونترو که صمیمانه خواسته است مراتب تقدیر و حق‌شناسی خود را

نایستاد و این کوشش خیرخواهانه و صلح‌طلبانه را در دوران پس از کناره‌جویی از خدمت دیپلوماتیک در همین شهر و در ویلای مسکونی خود چه به‌صورت رسمی و چه غیر رسمی ادامه داده و همیشه در راستای خدمت به صلح کوشا و فعال بوده است... این شخصیت ممتاز و کلید صلح در زندگی سیاسی ایران، اکنون در «ویلای گل سرخ» واقع در ناحیه Veytaux در مونترو دوران دوری ناخواسته از ایران را می‌گذراند. انس و آشنایی او با این خانه از زمانی است که پدرش در سالهای ۵۰ آن را خریداری کرد و او در دوران جوانی گهگاه در آن اقامت می‌گزید و از همان زمان به سویس و مونترو دل‌بستگی پیدا کرد و بعدها فرزندش پرنسس مهناز را برای آموزش و پرورش به ساحل دریاچه لمان آورد. بنابراین دل‌بستگی و وابستگی خانوادگی زاهدی نسبت به ناحیه ما خیلی قوی و قدیمی است.

عالیجناب زاهدی برای وجوه طبقات و ساکنان مونترو چهره شناخته‌شده‌ای است. آنها او را غالباً عصا به‌دست می‌بینند که در حال پیاده‌روی در ساحل است. گاهی تنها و گاهی با دوستانش، در حالی که به گل‌ها و گیاهانی که منشأ ایرانی دارند، با تحسین می‌نگرد، گل‌هایی که او به شهر ما هدیه کرده است تا به غنای طبیعت و سرسبزی ساحل دریاچه کمک کند. در این پیاده روی‌های روزانه است که او با دوستانش راجع به مسائل مختلف با حرارت و علاقه بحث و تبادل نظر می‌کند.

من در دیدار با او همیشه با لبخند وی که چهرارش را روشن می‌سازد و با مهربانی و لطف ویژه او روبرو شده‌ام و بیگمان بسیاری از ساکنان مونترو با برخورد و سلام‌های متواضعانه مرسوم او آشنا هستند. عالیجناب زاهدی که در طول خدمت دیپلوماتیک خود از بسیاری کشورها و دولتهای جهان عالیترین نشان‌های افتخار را دریافت داشته است امروز به مجموعه نشان‌ها و مدال‌های خود، مدال حق‌شناسی شهرداری مونترو را نیز اضافه می‌کند.

من به‌نام مقامات مسؤول محلی، برای ادای احترام به منش ارزشمند او، احساس انسانی عمیق او، دل‌بستگی شدید او به صلح بین مردم جهان و سرانجام دل‌بستگی و علاقه او به ناحیه ما و درخششی که از وجود و حضور او بر شهر ما

می‌تابد این مدال را به وی تقدیم می‌کنیم. به مردی که اهل گفتگو و تعامل است؛ مردی که همیشه برای ایجاد تفاهم بین ملل کوشیده و در خدمت صلح بوده است، به‌نشانه تجلیل مقامات محلی این ناحیه، این مدال را به او تقدیم می‌دارم...»

سخنان زاهدی

شهردار مونترو سپس در میان ابراز احساسات شدید حاضران، مدال حق‌شناسی و سپاس شهرداری را به‌سینه زاهدی نصب کرد و زاهدی به‌شیوه مرسوم خود او را در آغوش گرفت و بوسید و آنگاه پشت تریبون قرار گرفت و بدون مراجعه به متن

این احساس را در من تقویت کرد که مونترو را شهر خود بدانم و سویس را کشور دوم خود. اگر خدمتی به شهر شما کرده‌ام از صمیم قلب بوده است. من به این ترتیب می‌کوشم اندکی از آنچه را کشور شما و شهر شما در حق هموطنانم و خانواده‌ام و خودم انجام داده‌اند جبران کنم و بازپس دهم.

لازم است یادآور شوم که اعلیحضرت محمدرضا شاه پهلوی، پادشاه محبوب من، دوست بسیار عزیز من، پدر همسر و بنابراین پدر بزرگ یگانه‌فرزندم، تحصیلات خود را در سویس انجام داد و از کشور شما خاطراتی بسیار دلپذیر داشت

اردشیر زاهدی در میان جمعی از میهمانان مراسم

نوشته‌شده‌ای که قبلاً آماده کرده بود، به شهردار چنین پاسخ داد: «من با مسرت بی‌پایان و با کمال افتخار نشان سپاس شهر مونترو را می‌پذیرم. من عمیقاً تحت تأثیر ابراز لطف و محبت نمایندگان شهر مونترو هستم. شهری که در قلب من جای والایی دارد و برایم بسیار عزیز است. شهری که تقریباً از شش دهه پیش به این طرف، نقش مهمی در زندگی خانواده ما داشته است. من بیشتر و در موارد متعدد از جمله در مقدمه ترجمه فرانسه جلد اول کتاب خاطراتم، دل‌بستگی و حق‌شناسی خود را نسبت به کشور شما و شهر شما ابراز داشته‌ام. لازم به‌یادآوری است که مادرم در این کشور تحصیل کرد و پدرم که در اواسط دهه پنجاه قرن گذشته ایران را از هرج و مرج و خطر استیلائی کمونیسم نجات داده و سلطنت را دوباره در آنجا برقرار کرده بود ناچار به ترک وطن شد و در اینجا مستقر شد. مونترو در حقیقت از همان موقع شهر دوم ما و سویس، این کشور سرشار از محبت و میهمان‌نوازی مردم آن به‌صورت کشور دوم خانواده ما درآمد.

انقلاب ۱۹۷۸-۱۹۷۹ و استقرار دائمی من در شهر زیبا و جذاب و سرشار از باغ و گل‌های زیبای شما می‌توانم بگویم که این کشور سرشار از محبت و میهمان‌نوازی مردم آن به‌صورت کشور دوم خانواده ما درآمد. انقلاب ۱۹۷۸-۱۹۷۹ و استقرار دائمی من در شهر زیبا و جذاب و سرشار از باغ و گل‌های زیبای شما می‌توانم بگویم که این کشور سرشار از محبت و میهمان‌نوازی مردم آن به‌صورت کشور دوم خانواده ما درآمد.

خانم‌ها، آقایان!

دوری از وطن و تبعید سخت است. از سی سال پیش به این طرف که محکوم به اعدام و مجبور به زندگی دور از میهن و سرزمین اجدادی خود هستم حتی یک لحظه تیریک می‌گویم.

از یاد ایران غافل نبوده و نیستم و سعی کرده‌ام برای رهایی وطن و حل مشکلات هموطنانم کوشا باشم و گامی هرچند کوتاه در این مسیر بردارم. این یک وظیفه انسانی است و من از سن ۱۷سالگی که رئیس انجمن دانشجویان در آمریکا بودم آموخته‌ام که فراتر از همه آرمان‌ها، آرمان انسانیت است. اکنون به مونترو برمی‌گردم و با کمال صراحت می‌گویم که این مراسم مناسبترین موقعیت برای بیان این احساس است که من هرگز خود را در شهر شما بیگانه احساس نکرده‌ام. محبت و گرمی اهالی مونترو برای من بیش از آنچه تصور کنید دلپذیر است و ممنون آن هستم. این صفا و صمیمیت را هرروز و هر لحظه احساس می‌کنم، از جمله به‌هنگام پیاده‌روی‌های روزانه‌ام در گردشگاه زیبای ساحلی شهر شما. شما لطف کردید که حق‌شناسی شهر مونترو را به من ابراز نمودید من هم وظیفه دارم که سپاس و محبت و دل‌بستگی خود را نسبت به شهر شما و شهروندان آن در اینجا ابراز نمایم. به شهری که در آن احساس آسایش و امنیت می‌کنم.

اکنون اجازه بفرمایید برای ابراز این دل‌بستگی و همبستگی، از شاعر بزرگ ایران در قرن دوازدهم میلادی «سعدی» مدد بگیرم که می‌فرماید: **بنی آدم اعضای یک پیکرند که در آفرینش ز یک گوهرند چو عضوی به‌درد آورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار تو کز محنت دیگران بی‌غمی نشاید که نامت نهند آدمی**

شعری که نظر به اهمیت و ظرافت محتوای آن، بر سردر تالار ملل در سازمان ملل متحد نصب شده است. و نیز اجازه دهید که از شخصیت بزرگ ادبی دیگری یعنی ویلیام شکسپیر یاد کنم که در منظومه «شب دوازدهم» با همه سختی‌ها و تضییقاتی که بر قهرمان داستان وارد شده بود از قول او نوشت: من چه می‌توانم بکنم و چه می‌توانم بگویم جز این که بگویم متشکرم، متشکرم و باز هم متشکرم! ***

پس از خاتمه سخنان اردشیر زاهدی، دسته‌گل زیبایی هم از سوی شهرداری به فرزند ایشان والا حضرت مهناز تقدیم شد و با بریدن کیک ویژه این مناسبت، مراسم تجلیل از وزیر خارجه اسبق ایران در محیط بسیار گرمی پایان پذیرفت.